

NAKS TORI

Een maandelijks nieuwsbulletin van de organisatie Na Afrikan Kulturu fu Sranan.

COLOFON

Redactiemewerkers:

Darrel Geldorp
Cheryl Dijksteel
Gregory Rijssen
Jacintha Doest
Jennifer Haakmat
Melvin Boerleider
Nancy Lodik
Siegmiën Staphorst

Redactieadres:

NAKS
Thomsonstraat 8
Tel: 499033
Fax: 531968
email: cultorgnaks@yahoo.com
cc.: joronk@hotmail.com
website: www.naks-suriname.com

Eindredactie:
Siegmiën Staphorst
Nancy Lodik

Layout:
Nancy Lodik

Gastmedeweker:
Hillary de Bruin

Inhoudsopgave

Redactioneel	2
Educatie NAKSers een must	3
Singi neti cursus in voorbereiding	4
Ledenwerving NAKS Wan Rutu en Ala Firi	5
Filmportret Elfriede Baarn op Rot'dam tv	6
NAKS doet dit jaar weer mee aan AVD	7
Een borstbeeld voor J. Schouten-Elsenhout	8
Viering 25 jr Dravers en dag van de vrouw	9
Johan Zebeda zanger van formaat	10
Ode aan Desmond Apai	11
Twee NAKS pupillen erbij	12
NAKS allerlei	13

Beste NAKS TORI lezers,

Wij presenteren u de derde editie van NAKS TORI.

Het betekent hard werken voor ons enthousiaste redactieteam om elke laatste vrijdag van de maand het bulletin af te hebben. Maar we doen het allemaal heel graag. We voelen ons gesterkt door de vele positieve en ondersteunende reacties. Er komt ook steeds meer hulp van buiten: lezers die een artikel willen schrijven of lezers die suggesties doen m.b.t. inhoud en stijl. Dank aan u allen, uw steun en hartelijkheid zijn een belangrijke stimulans voor de redactieleden.

Degenen die nog geen e-mailadres hebben, vragen steeds vaker om hard copies beschikbaar te stellen. In de maand april zullen we ons daarover buigen, waarbij vooral financiële aspecten en aspecten van distributie een rol zullen spelen.

Als er gegadigden zijn die hiermee willen helpen, dan maakt het ons werk veel lichter.

Er zijn de laatste tijden discussies gevoerd m.b.t. de erkenning van de Wintireligie door de overheid, soms gematigd, maar af en toe ook erg fel. De vraag is waarom deze discussies gevoerd moeten worden, omdat godsdiensten door mensen beleden worden en betekenis krijgen door mensen. Dat in onze Grondwet de wet vrijheid van godsdienst en cultuur is opgenomen, is het zaak dat alle godsdiensten evenveel ruimte krijgen en mag geen enkele godsdienst een bevoorrechte positie krijgen boven een andere. Het is de taak van de overheid om daarop toe te zien en ervoor te zorgen dat de Wintireligie binnen het beleid dezelfde behandeling krijgt als alle andere godsdiensten.

Geen kwestie van erkenning dus, maar van het treffen van maatregelen door de overheid om te realiseren dat het recht op vrijheid van godsdienst en dus van gelijke behandeling van alle religiën, zoals verankerd in onze Grondwet, ook daadwerkelijk in praktijk wordt gebracht.

In het begin van het jaar 2010 heeft een deskundige in opdracht van het bestuur van NAKS een evaluatie gehouden onder alle afdelingen en sleutelpersonen van NAKS. Het doel was om na te gaan hoe er binnen de organisatie werd gedacht over de gang van zaken en waar er verbetering nodig was. Uit de evaluatie bleek op het gebied van educatie het volgende:

- 93% van de ondervraagden heeft behoefte aan scholing en educatie;
- 74% van de ondervraagden vindt dat NAKS niet voorziet in de behoefte.

Om te voldoen aan deze behoefte heeft het bestuur in het meerjaren plan 2011 - 2015 de volgende doelstelling opgenomen: "Het bieden van educatie aan leden van NAKS voor hun verdere ontwikkeling en vorming op cultureel, artistiek, sociaal, economisch en organisatorisch gebied". Dit betekent dat de leiding van NAKS ervoor zal zorgen dat er meer scholing komt op de volgende gebieden:

- Cultuur: op het gebied van cultuur in het algemeen en van de Afrikaans-Surinaamse cultuur in het bijzonder;
- Podiumkunsten: we zijn trots op allen in NAKS die aan podiumkunsten doen, en we weten dat ze goed zijn. Tegelijk weten we dat het nog beter kan met verdere training;
- Sociale vorming: we hebben allemaal weleens problemen op sociaal gebied. Vaardigheden in het omgaan met deze problemen kunnen ertoe bijdragen dat we sneller oplossingen vinden en minder ruzies krijgen met anderen;
- Economische vaardigheden: leden van NAKS zouden zich economisch kunnen versterken en binnen NAKS een grotere bijdrage leveren door scholing, training en begeleiding in praktische skills zoals het maken van een begroting, een projectplan, een bedrijfsplan.

NAKS jongeren tijdens educatiesessie

- Organisatorische skills: om een professionele organisatie te ontwikkelen is het nodig dat alle NAKS afdelingen heel sterk zijn op het gebied van organisatie en management van hun afdelingen en de activiteiten die ze organiseren.

Om dit allemaal professioneel en kwalitatief beter uit te werken is een professioneel bureau - RFF Consultancy - benaderd. Dit bureau zal in samenwerking met de NAKS-ers nagaan wat voor trainingen precies nodig zijn en een trainingsprogramma uitwerken. In april zal het bureau interviews afnemen van individuen, groepen en afdelingen en observeren hoe wij tewerk gaan bij het uitvoeren van activiteiten.

NAKS jongeren tijdens educatiesessie

De organisatie NAKS heeft het initiatief genomen om zich samen met enkele kenners te buigen over 'singi neti'. De reden hiervoor is dat er sprake is van vergrijzing en dat het zonde zou zijn om zo een belangrijke Creoolse traditie te laten verdwijnen. Jongeren interesseren en klaarstomen voor cultuurbewoud in dit opzicht is daarom bijna een eis. Het is verder nodig om nader onderzoek te doen naar het ontstaan en de betekenis van de ervan in Suriname, zodat dit deel van onze cultuur ook beter tot zijn recht komt in de samenleving. De 'singi neti' van vroeger en nu verschillen hemelsbreed van elkaar: hoe komt het, welke invloeden hebben een rol gespeeld? Wat zou perse behouden moeten worden? Hoe kunnen we de kwaliteit behouden en verhogen?

Een rouwvisite

vlnr: S, Staphorst, U. Letterboom, R. Strijk en W. Baarn

Het project 'singi neti' zal enkele onderdelen omvatten. Het eerste onderdeel is het organiseren van een cursus om organisatoren op te leiden. De cursus zal in de maand juni aanstaande van start gaan.

De werkgroep 'singi neti' bestaat uit: Rudy Strijk, Ursula Letterboom, Dwight Stoord, Mario Hiwat en Wilgo Baarn. Kijk uit naar nadere informatie over de cursus en meld je aan als je denkt dat je wilt en kunt helpen. Informeer ons over kenners op dit gebied.

Jongeren van NAKS Wan Rutu en Ala Firi

Al vanaf december krijgen de NAKS afdelingen Wan Rutu en Ala Firi vele verzoeken van jongeren die lid willen worden. De bestuursleden van deze afdelingen vinden dat ze eerst intern moeten evalueren alvorens nieuwe mensen toe te laten. De evaluatie is begonnen met het individueel evalueren van de leden. Hierbij worden enkele vragen gesteld zoals:

- Hun doel om lid te zijn van de afdeling?
- In hoeverre ze hun doelen hebben bereikt?
- Hun leuke en minder leuke ervaringen?
- Hoe ze het bestuur vinden en hun manier van leiding geven?
- Hoe ze zichzelf vinden?
- Hoe ze Wan Rutu/Ala Firi graag zien over 5 jaar.
- Hoe het op school en/of aan het werk gaat.

Na deze evaluatie, krijgen de leden de gelegenheid om gezamenlijk de bestuursleden te evalueren en hun min- en pluspunten aan te geven. De bedoeling is om een verslag te maken en aan de hand van dit verslag te werken aan het verbeteren van datgene wat nog niet goed bevonden is.

Wanneer de hele evaluatie is afgerond, zal er een kennismakingsdag georganiseerd worden om nieuwe leden in de groep op te nemen. Het plan is om de nieuwe leden eerst te screenen, een gesprek met ze te hebben, het liefst met een hoofdbestuurslid erbij. Daarna krijgen ze twee maanden de gelegenheid om te bewijzen dat ze gekwalificeerd zijn voor datgene waarvoor ze zich inschrijven. Hierna worden ze geëvalueerd en dan eindelijk betiteld als lid van NAKS Wan Rutu of NAKS Ala Firi.

Jongeren van NAKS Wan Rutu en Ala Firi

Na de Surinaamse televisie en enkele clips op de sociale media Youtube en Facebook zal de dvd van Elfriede Baarn Dijksteel nu ook vertoond worden op de Nederlandse televisie. Maritha Kitaman, voorzitter NAKS Nederland, ging hiervoor naar de lokale tv-zender Cineac TV in Rotterdam. De zender heeft een speciaal muziekprogramma 'Cineac Muziek' dat zich richt op muziek in Rotterdam, of gelinkt is aan Rotterdam. Gezien de grootte van de Surinaamse gemeenschap in de stad is besloten om de primeur hier plaats te laten vinden.

Om de dvd, die geheel in het Sranantongo is gesproken en gezongen, toegankelijk te maken voor het Nederlands publiek was het nodig dat Kitaman nadere uitleg gaf in het Nederlands. Zo vertelde ze kort wie Elfriede Baarn was en wat in elke videoclip werd uitgebeeld. Rick Witlox, de programmamaker en cameraman, nam het interview van Kitaman af. Hij gaf aan erg onder de indruk te zijn van de beelden. Witlox vertelde nog niet eerder zo een programma te hebben gemaakt waar muziek en gedichten op deze manier werden gecombineerd. Hij was dan ook erg enthousiast om zijn medewerking te verlenen. Bijzonder was de aanwezigheid van freelance fotografe Helen King tijdens de opnamen. We danken King voor het gebruik mogen maken van haar foto bij dit verslag.

Het programma Cineac Muziek wordt in de eerste week van april uitgezonden op Cineac TV Rotterdam. De uitzending zal daarna ook te bekijken zijn op het internet en wel op www.cineactv.nl.

Opname voor Cineac muziek

foto: Helen King

Voor de 47e keer vindt dit jaar de niet meer weg te denken Avond Vier Daagse plaats door de straten van Paramaribo. Het thema is "bewegen en sporten is meten en weten". Dit evenement dat jaarlijks wordt georganiseerd door de Bedrijven Vereniging Sport en Spel (BVSS is niet alleen een wandelevenement maar tegelijkertijd een Surinaamse culturele manifestatie.

Ook NAKS is dit jaar wederom van de partij. De groep onder leiding van Ria Duitser en Namofani Betrouw is druk doende met de voorbereidingen. "Ria Duitser is de algemene leidster van de groep; zij zorgt ervoor dat we elk jaar goed gekleed zijn. Daarvoor gaat ze speciaal naar Nederland om de spullen te kopen. Ze is intussen al vertrokken naar Nederland," zegt Namofani Betrouw.

De inschrijving is afgesloten. De NAKS groep bestaat dit jaar uit 40 personen: 29 dames en 11 heren. "En natuurlijk is onze kleding wederom een verrassing. Zelfs de leden weten het niet". NAKS heeft intussen een aantal keren de eerste plaats in de wacht weten te slepen. We zijn benieuwd wat het dit jaar wordt!.

Enkele leden van NAKS tijdens AVD in het jaar 2009

Enkele leden van NAKS tijdens AVD in het jaar 2010

EEN BORSTBEELD VOOR JOHANNA SCHOUTEN-ELSENHOUT

Ter gelegenheid van de Internationale Dag van de vrouw 2011 werd het borstbeeld van Johanna Elsenhout onthuld door de voorzitter van de Nationale Vrouwen Beweging (NVB), Eline Graanoogst en de kunstenaar Erwin De Vries. De onthulling van dit borstbeeld was één van de activiteiten die de NVB heeft ontplooid om deze bijzondere Surinaamse vrouw te eren. Tante Jo, zoals zij bekend was, is een bijzondere vrouw omdat:

- zij uit de zogenaamde volkslaag komt en een autodidact was;
- zij vanuit een zeer moeilijke positie in 1958 op 48-jarige leeftijd heeft aangedurfd om zich als vrouw een weg te banen op het gebied van de Sranantongo dichtkunst;
- zij gerekend kan worden tot een groot ambassadrice van ons land. Door de bekendheid die zij aan Suriname en het Sranantongo in het buitenland gaf, door haar succesvolle optredens in Nederland, West-Duitsland, Berlijn en Moskou.
- zij in februari 1999 op een geweldige manier door Hillary Clinton, echtgenote van de toenmalige president van Amerika in het zonnetje werd gezet. Hillary Clinton zei in haar toespraak op de internationale bevolkingsconferentie van niet-gouvernementele organisaties " I recently came across this poet from Suriname", waarna ze het gedicht "Uma" voordroeg.

Het werk van Johanna Elsenhout bestaat uit:

- de gedichtenbundel "Tide Ete", met 32 gedichten in het Sranan Tongo;
- de bundel: "Awese" met 62 gedichten in Sranan Tongo;
- een verzameling Sranan Odo (de grootste) getiteld "Sranan Pangi".

Tot nu toe is alleen van NGOzijde en wel via de NVB, Sranan Tori Akademya en de J. De Ziel stichting aandacht aan tante Jo besteed. Het Johanna Elsenhout Vrouwendocumentatiecentrum werd in juni 1992 opgericht. Het maken en plaatsen van het borstbeeld van tante Jo, ook door de NVB, geeft aan haar de waardering die zij verdient.

Johanna Schouten-Elsenhout

Het borstbeeld bezichtigen bij Erwin De Vries

Foto's: www.wikipedia.org/www.surinaamsemarkt.nl

VIERING 25 JAAR DE DRAVERS TEVENS DAG VAN DE VROUW

Door velen werd uitgekeken naar deze dag en op 6 maart was het dan eindelijk zo ver: De viering van 25 jaar De Dravers...en NAKS was erbij. De familie Kesser heeft met het Café De Draver - nu New Draver restaurant - al jaren een prominente plek in de (Afrikaan) Surinaamse gemeenschap in Nederland. Een plek waar lekker eten, swit' tori, kawina, kulturu en voetbal samenkomen.

De conferencier van de dag was oud-NAKS'er Dino Burnett. Hij zorgde voor de nodige lafu nanga boskopu. Zijn hulde aan de vrouw herhaalde hij meerdere malen met de woorden: "Wan pasensi uma na wan gudu uma" en "Uma i mus' fu tan yu srefi." Hij sloot af met het gedicht van Elfriede Baarn: 'Te mi e geme, no aksi mi fu san ede'.

Dat de inmiddels 79-jarige Norine Baarn, NAKS stonfutu, als één van de eregasten aanwezig was op deze sfeervolle culturele viering komt niet zomaar uit de lucht vallen. Norine Baarn heeft de kinderen Kesser in de jaren '70-'80 de Afrikaans-Surinaamse cultuur bijgebracht en heeft hen tot de dag van vandaag hierin zien opgroeien. Ze was in hun kindertijd crècheleidster en voorzitter van de Anton de Kom Stichting in Nederland. De band tussen de familie Kesser en Norine is altijd bijzonder hecht gebleven vandaar dat ze tijdens deze viering officieel in de bloemetjes werd gezet.

Twee andere sterke vrouwen die ook een korte toespraak hielden, waren Helen Burleson en Maritha Kitaman. De boodschap van Helen Burleson voor de Surinaamse vrouw was: "Werk aan jezelf, wees verantwoordelijk voor je eigen daden en onderhoud je familiebanden!"

NAKS Nederland voorzitter Maritha Kitaman benadrukte ook in haar speech het belang van de verbondenheid in familierelaties, met speciale dank aan de bigi sma's. Maar ook verbondenheid van organisaties, die hetzelfde doel voor ogen hebben. Dat we onszelf verder moeten ontwikkelen sprak ze uit met de woorden: "Mi kulturu a no te mi e naki wan dron" en "Unu mus' gi lespeki na un srefi."

Norine Baarn spreekt de familie Kesser toe en wordt gehuldigd

Maritha Kitaman overhandigt gedichtenbundel en filmportet EBD

Oud-NAKSer Dino Burnett

Lena fu Makaolo, Odi odi den moordenaar, Tantiri a no don: klinkende titels van liederen waarmee de grootmeester van de kawinamuziek, Johan Zebeda, ongekende furore heeft gemaakt in Suriname en Nederland. Lena fu Makaolo werd de populairste en meest verkochte plaat van 1975.

Johan Zebeda werd op 3 mei 1941 geboren aan de Mokkaweg. Als kleine jongen liep hij achter de volwassen kawinamuzikanten aan en op 12-jarige leeftijd mocht hij als drummer/zanger meedoen in de kawinabands. In de zestiger jaren werd hij lid van NAKS. Hij is 23 jaar lang lid geweest. Hij ging met NAKS op tournee naar Europa, Latijns-Amerika en het Caribische gebied en heeft grote successen geboekt. Hij stond bekend om zijn 'odo' kawina liederen.'

'Zebe' zei in een interview dat hij veel bewondering had voor zijn voorganger Big Jones die zichzelf begeleidde op de cuatro. Zebeda had een aparte zangstijl en hij gaf de kawina een veelzijdig gezicht en allure. Dat kwam zeker ook door zijn bijzondere stemkleur die helder en zuiver overkwam.

Johan Zebeda heeft jarenlang gewerkt op de afdeling Cultuurstudies van het Directoraat Cultuur. Hij deed onderzoek naar de Afrikaans-Surinaamse cultuur. Hij heeft vele interviews afgenomen van winti en banya kenners en heeft winti en banya prey op cassetteband vastgelegd. Hillary de Bruin van Cultuurstudies is er trots op dat zij al die jaren met hem heeft mogen samenwerken en zij heeft veel van hem geleerd.

Zebeda gaf in de middaguren kawinales te Welgelegen. Uit deze lessen zijn verschillende populaire kawinamuzikanten voortgekomen en de populaire band Sukru Sani is het directe resultaat van de lessen van Zebe. Op 10 oktober 1987 overleed Johan Zebeda op 46-jarige leeftijd. NAKS mag zich gelukkig prijzen dat Zebe's stem is vastgelegd op de langspeelplaten van de NAKS Kawinaband. Ook zijn succesvolle kawina liederen zijn nog verkrijgbaar in onze platenzaken.

Johan Zebeda (r) en zijn vader (l)

ODE AAN DESMOND

Durf Energiek Monding Openhartig Nobel Dynamisch

PERSONAGE

Een pittige en vurige tong, openhartig, innovatief, moedig, energiek, enthousiast, dynamisch en vlug van begrip zijn de eigenschappen die de leden van de afdelingen NAKS Wan Rutu en Ala Firi toekennen aan wijlen Desmond Apai.

Geboren op 02 april 1983 maakte deze jonge ram zowel in gedachten als daden een pionier. Hij stond open voor nieuwe ideeën en hield van vrijheid. Hij stond open voor uitdagingen en liet zich niet snel van zijn doel afleiden- behalve door zijn eigen ongeduld, dat af en toe de kop uitstak als hij niet snel genoeg resultaat zag.

Desmond was voorzitter NAKS Wan Rutu en lid van Ala Firi. "Als voorzitter van Ala Firi heb ik hem als een prettige persoon ervaren. Hij was heel erg leuk

in de omgang, deelde vaak zijn ervaringen mee met de rest vooral op het gebied van Winti. Hij hield van zingen vooral als het om winti- en banyaliederden ging. Desmond leerde ons vaak moeilijke liederen. Soms vroegen we ons af "pe a komopo nanga den singi disi" zegt Darell Geldorp. "En nog iets, hij nam geen blad voor zijn mond. Hij was een openhartig mens, dus als hij je wat moest zeggen dan gebeurde dat ook."

Bij de laatst gehouden individuele evaluatie van de leden is unaniem besloten een opschuiving in het bestuur te doen plaatsvinden, maar als eerbetoon aan Desmond zal dit pas over 2 maanden plaatsvinden. Desmond overleed op 30 januari jl.

Adyosi wi de bari Brada Desmond

Nanga pen ini wi ati wi yere taki yu no de moro na wi mindri.

Leki Libisma wi e meki barki, ma Gado bow en sipi. So Anana seni kari yu na en sey bika a abi yu fanowdu dape.

Dúsun dusun tangi fu a fasi fa yu tyari a moy pisi kulturu fu wi na fesi.

Yu prisiri maniri nanga yu sabi fu na kulturu, wi sa mankeri en.

Ala den brada nanga sisa na Bakrakondre san e hari a pisi NAKS wroko e sari, ma wi de breyti so srefi tu taki yu libi wan tu moy wroko na baka gi wi. Gran tangi lobi brada fu dati..!gran tangi.

Kulturu brada fu wi, waka bun, wi sa miti na yandasey. Te a de so fara wi o prisiri, wi o dansi, wi o lafu en kaba yu o tan troki ala den moy moy lobisingi gi wi! Yu e tan na ini wi ati fu tēgo.

STICHTING NAKS NEDERLAND

FRIMAN

NO KORI MI FU POTI MI NA INI KATIBO;
MI NA FRIMAN PIKIN
NO TROBI MI FU MI KAN LERI EN LOBI
YU KULTURU
MI NA AFRIKAN

NA MI UMA E WERI BROKO AY KUMBU YAPON
NANGA LONT'EDE.
LONT'EDE FU GI GRANI NA DEN GRANWAN
FU DEN DI GO NA FESI
DEN KABRA

SUMA NA YU FU KON TAYGI MI FU MI
NO PREY MI WINTI.
MI DE BEGI ANANA NANGA A SREFI BUKU
FU MASRA POLANEN.
MI DE DANS MI YAW NA INI A SREFI
PAUS KOSTUUM.

LIBI MI !
YU NA AFRONTU !
MI NA FRIMAN !

DESMOND APAI

Met blijdschap en dankbaarheid ontvingen we het heugelijke nieuws dat Giorgy Gabriel Maikel en Gifty Isabella Chiquitta op 14 maart jl. het levenslicht zagen in het Slotervaart Ziekenhuis te Amsterdam. De hele NAKS famiri feliciteert de trotse ouders Maikel Uiterloo en zijn echtgenote Chiquitta Uiterloo-Pengel met hun twee nieuwe engeltjes. De redactie maakt meteen gebruik van deze mooie gelegenheid voor een kennismaking met NAKSer Maikel Uiterloo, penningmeester van Naks Nederland.

Maikel is geboren op 14 april 1976 te Paramaribo en is nu woonachtig in Amsterdam. Hij heeft een eigen bedrijf genaamd Uiterloo's Business Consultancy (UBC) te Amsterdam en biedt bedrijven tijdelijk financieel management/consultancy.

Inmiddels tien jaar getrouwd met zijn vrouw Chiquitta hebben ze met de geboorte van de tweeling samen vier kinderen. Jamie-Lee van 8 jaar en Timothy van 4 jaar zijn dus de grote broers van Giorgy en Gifty. Samen besloten ze definitief in Nederland te gaan wonen, omdat ze hier meer standvastigheid konden vinden voor zichzelf en hun gezin. Maar daarmee zijn de banden met Suriname natuurlijk niet verbroken. Maritha Kitaman benaderde Maikel voor de functie van penningmeester in het bestuur van NAKS Nederland en hij nam de uitdaging met open armen aan. "Ik ben de enige uitverkoren brada tussen de sisa's van me!"

Maikel vertelt verder: "Ik was altijd al meeloper en sympathisant van NAKS en grote fan van NAKS Kaseko Loco. Maar toen mijn guru en grootste raad-

Familie Uiterloo. Maikel Uiterloo (l) en zijn vrouw (r).

gever Elfriede Baarn kwam te ontvallen,voelde ik me meer dan ooit geroepen om haar werk en inspiratie voort te doen leven. Ik ben gaan beseffen dat wat we werkelijk willen we nu eindelijk eens een keer in praktijk moesten gaan brengen. Dat wat ze ons altijd geleerd had."

Voor de lezers van NAKS TORI heeft Maikel ter afsluiting ook een belangrijke boodschap: "Dat de lezers met het lezen van dit blad de NAKSvlam voor ons levend moeten houden en dat we ons ongeacht ras, kleur, geloof, leeftijd of maatschappelijke positie moeten bundelen als een mooie mamyo om onze mooie sranang kulturu in alle hoeken en gaten van de wereld waardig uit te dragen."

Ingrid Braam-Madari lid van Surinaamse OAS-Commissie Year of Culture

De Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) heeft het jaar 2011 uitgeroepen tot Jaar van de Cultuur. Suriname zal als lidland van de OAS, ook meedoen aan activiteiten in dit verband. Minister Raymond Sapoen van Onderwijs en Volksontwikkeling heeft in verband daarmee op maandag 24 januari j.l. de Surinaamse OAS-commissie Year of Culture geïnstalleerd.

Suriname neemt het initiatief voor de organisatie van een Inter Guyana Cultural Festival, een mini Carifesta, in augustus a.s. in Paramaribo. Er zijn verder diverse andere grootse evenementen gepland, zoals een folkloristisch zangcontest in Cayenne, een groot motor evenement en Mashramani in Guyana middels een brassband. De

nationale launching van het Jaar van de Cultuur zal in april gehouden worden.

De activiteiten van Suriname worden gecoördineerd door een nationale commissie onder leiding van de heer Lucien Dubois van het Directoraat Cultuur. Verder hebben zitting in de commissie: James Ramlall, Roy Adelaar, Sari Kasanpawiro-Sajio, Edith Elizee-Tilon en Karan Ramsundersingh. De commissie zal met een jeugdvertegenwoordiger worden aangevuld.

We zijn er trots op dat een NAKSer in deze nationale commissie is opgenomen, te weten Ingrid Braam-Madari. Ingrid vervult in de Commissie de functie van eerste secretaris/PR.

Bezoek Aminata Cairo in juli a.s.

In juli a.s. komt Aminata Baruti-Cairo met een groep Amerikaanse studenten naar Suriname.

Aminata is een Surinaamse antropologe en danspedagoge, die in de Verenigde Staten van Amerika, te weten in Kentucky, woont en werkt. In 2003 heeft ze een paar maanden in Suriname gewoond i.v.m. het schrijven van een scriptie over dans en gezondheid. In die periode heeft ze Surinaamse studenten begeleid bij het verrichten van onderzoek over de Surinaamse traditionele Afrikaans-Surinaamse dansen. Daaruit is de Afdeling NAKS Wan Rutu ontstaan.

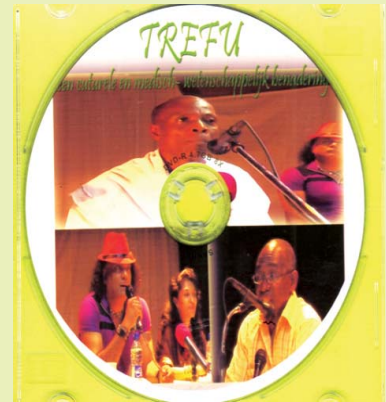

Onder begeleiding van Aminata zullen de studenten onderzoek doen naar de rol van culturele groepen en organisaties in de overdracht van cultuur en het bevorderen van een multiculturele saamhorige maatschappij. Zij zijn ook geïnteresseerd hoe de culturele kennis en waardering de scholieren bereikt, aangezien cultuur bij de jongeren de grootste impact heeft. Ze neemt haar collega Kathi Bentley mee. Kathi komt met een groep van theaterstudenten en zal gaan kijken naar multiculturele expressie en identiteit. Zij zal samen met haar studenten en de jongeren van NAKS een theater/workshop productie in elkaar zetten in het weekend van 15 juli 2011.

TREFU voorlichtingsbandje te koop

Op verzoek van velen die de lezing "TREFU, een culturele en medisch-wetenschappelijke benadering" van 4 februari jl. hebben bijgewoond of gemist, hebben wij een dvd laten maken die wij verkopen voor 15 SRD of 20 SRD. De dure dvd is verpakt in een duurdere hoes, vandaar het verschil in prijs. De opbrengsten zijn bedoeld voor kosten m.b.t. het verschaffen van voorlichting.

De 60ste editie van het televisieprogramma van R.Stutgard, "Voedselveiligheid en voedingsziekten" werd besteed aan dit onderwerp en was getiteld "Trefu, voedselintolerantie dan wel voedsel-overgevoeligheid". In dit programma hebben de voorzitter van de werkgroep Lezingen, Amy Adams, en de discussieleider Hans Breeveld, deelgenomen

3e lezing NAKS: een relatie is geven, nemen en investeren

De NAKS lezing die op 8 april aanstaande plaatsvindt, zal zich richten op partnerrelaties. Onder de titel "Een relatie is geven en nemen, dus investeer erin" zal mw. Marlène Babel, maatschappelijk werker en seksuoloog, het publiek informeren en aan het denken zetten over relaties die we met elkaar onderhouden, met name partnerrelaties. De keuze die men maakt voor een partnerrelatie heeft gevolgen en het is van belang dat men zich daarvan bewust is en weet hoe men er verder mee omgaat om positieve resultaten te bereiken. Wij nodigen de lezers van NAKS TORI uit om massaal te komen naar deze lezing en om mee te discussiëren.

Bigi Yari Wini van Brest

Onlangs vierde Wini van Brest te midden van haar vrienden, vriendinnen en familieleden haar 65ste geboortedag. Een heel gezellig feest, waarbij zij in het middelpunt van de belangstelling stond, met speciale attracties van kotogroepen uit Suriname en het buitenland.

Wini, eigenlijk Winifred, is al jarenlang zeer actief lid van NAKS Akuba en NAKS Kotomisi. Wini over zichzelf: "Ik pendel, dat wil zeggen, dat ik 6 maanden in Nederland woon en 6 maanden in Suriname verblijf. In Nederland ben ik vrijwilliger bij Kankantie: dagopvang Creoolse ouderen in Den Haag. Ik doe daar creatieve activiteiten met de leden en ik word door Stichting Yaya Dande in de gelegenheid gesteld om de werkstukken te verkopen op de jaarlijkse Bigi Sma Dey in Den Haag. Mijn opbrengst gaat naar goede doelen.

Vorig jaar hebben wij ervoor gezorgd dat NAKS vijf computers kreeg: 3 voor Akuba met printer en 2 voor de kantooradministratie. Dit jaar heb ik een schenking kunnen doen aan NAKS voor renovatie aangelegenheden en aan een crèche voor gehandicapte kinderen in Suriname.

Het materiaal voor de werkstukken koop ik in Suriname zoals theedoeken met "Suriname" erop geborduurd. Met panjistof maken wij mooie gasten-

doekjes van en die worden goed verkocht.

De leden van Kankantie zijn altijd bereid om mee te werken en dit gebeurt in een zeer prettige sfeer! Verder neem ik ook geborduurde koto-attributen, die door NAKSvrouwen zijn gemaakt mee. De winsten worden geschonken.

Vermeldenswaard is, dat dit jaar Mw.Renolda Tuinfort, lid van Akuba en Kotomisi, die met vakantie was, de hele dag heeft meegeholpen met de verkoop van de werkstukken, die zijn uitverkocht. Dit is misschien een stimulans voor mensen met talenten om die uit te dragen, waardoor zij of anderen er beter van kunnen worden."

Hans Breeveld namens NAKS in Nationale Commissie

De Verenigde Naties heeft 2011 uitgeroepen tot "Internationaal Jaar voor Mensen van Afrikaanse Afkomst". Suriname heeft besloten om invulling te geven aan de viering van dit jaar. Via het ministerie van Onderwijs is NAKS benaderd om een vertegenwoordiger af te vaardigen om zitting te nemen in de Nationale Commissie die door de overheid geïnstalleerd zal worden. Hans Breeveld is benaderd en bereid gevonden om NAKS te vertegenwoordigen in deze nationale commissie.

Dansworkshop Wan Rutu in mei a.s.

Wan Rutu is van plan in mei een dansworkshop te organiseren. Deze keer wordt het een dansworkshop van een maand over de Banya en de Laku dans.

Tijdens deze workshop leren de cursisten:

- Wat Banya en Laku precies inhoudt.
- Bij welke gelegenheden ze werden gedanst toen en bij welke tegenwoordig.
- Enkele Banya en Laku liederen.
- De Banya en Laku dans.
- In groepsverband een Banya en Laku dansstuk in elkaar zetten.

Een van de doelen van Naks Wan Rutu is kennisoverdracht. Daarom organiseert deze NAKS afdeling vaker dansworkshops, waarbij ook de nodige informatie wordt verstrekt. Het ontwikkelen van creativiteit bij de cursisten is ook belangrijk, daarom verwachten wij bij elke workshop dat de cursisten zelf een dansstuk

in elkaar zetten.

Als u mee wilt doen met deze workshop kunt u uw naam en leeftijd mailen naar naks_alafiri_wanrutu@live.com of sms-en naar 8651898 of 7135465. Dit kan tot de 3e week van april.

Informatiebijeenkomst auteursrechten voor NAKSers

Deze voorlichtingsavond, gehouden op 25 maart jl. ging over de zogenaamde auteursrechten. Een belangrijk onderwerp voor NAKS.

Vele NAKSers hebben een groot talent: op het gebied van muziek, zang, dans, theater, kortom op het gebied van de podiumkunsten. Maar deze NAKSers beseffen te weinig dat aan hun talent ook rechten zijn verbonden en dat ze erkenning en bescherming verdienen op dat stuk.

Veel oud-NAKSers kennen het verhaal van mevrouw Ursie Nijman die de liederen Mamaisa en Pikin Fu Doti meer dan 23 jaar geleden heeft geschreven, terwijl men nu aanneemt dat deze door anderen zijn geschreven.

We weten als NAKSers te weinig van de manier waarop CD's van afdelingen tot stand komen, wie de tekstschrijvers zijn, welke juridische aspecten

eraan verbonden zijn. Soms klagen we over onze CD's die gekopieerd worden door anderen, maar we weten te weinig hoe en waar we onze rechten moeten halen. Iemand heeft aan ons doorgegeven dat een CD NAKS Golden Oldies in Nederland is uitgebracht door een voor NAKS onbekende persoon. De CD bevatte echte Golden Oldies van de NAKS Kawina Afdeling. Dit was mogelijk omdat we binnen NAKS niet goed op de hoogte zijn van de rechten die we hebben en hoe we daarmee moeten omgaan.

Er wordt veel gesproken over SASUR en BUMA STEMRA in verband met de bescherming van rechten van artiesten. Wij van NAKS weten nog te weinig hierover. Kan je iets verdienen op basis van je auteursrechten? Zo ja, hoe werkt dat?

Dit waren allemaal vragen die ertoe geleid hebben de informatie avond over auteursrechten te organiseren. In de volgende editie meer hierover.